

Valsts ieņēmumu
dienests

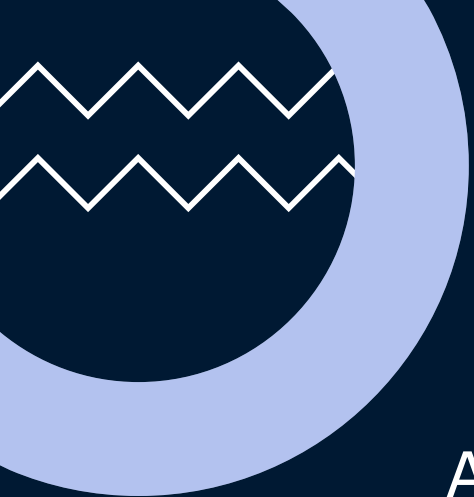
Grāmatvedības e-dokumentu aprite

Madara Reinika
VID Nodokļu pārvalde

11.05.2022.

VALSTS IENĒMUMU DIENESTS

Ar 2022.gadu **mainījies uzsvars**

Attaisnojuma dokuments **elektroniskā** formā

Attaisnojuma dokumenta papīra formā
(oriģinālā dokumenta) **pārvēršana**

Attaisnojuma dokumenta elektroniskās kopijas
aplīdzināšana

Normatīvie akti

Valsts ieņēmumu
dienests

Grāmatvedības likums

MK 21.12.2021. noteikumi Nr.877

«Grāmatvedības kārtošanas noteikumi» (MK 877)

Valsts ieņēmumu
dienests

VALSTS IEŅĒMUMU DIENESTS

Attaisnojuma dokumenti

Valsts ieņēmumu
dienests

Attaisnojuma dokumenti

Pamatojums ierakstiem grāmatvedības reģistros

Rekvizīti

Grāmatvedības likuma 11.panta piektā daļa

Paraksts

izņemot šā likuma 11.panta sestajā, septītajā un astotajā daļā minēto

Attaisnojuma dokumenti

Rekvizīti un informācija

Valsts ieņēmumu
dienests

- 1) dokumenta veida nosaukums
- 2) datums
- 3) numurs
- 4) ziņas par dokumenta autoru

Uzņēmums, kas ir saimnieciskā darījuma dalībnieks, kurš savā vārdā izdod dokumentu

Ja uzņēmums ir tāda fiziskā persona, kas veic saimniecisko darbību (nav IK)

nosaukums (komercsabiedrībai/IK – firma)

vārds un uzvārds

reģistrācijas numurs **vai** nodokļu maksātāja reģistrācijas kods

nodokļu maksātāja reģistrācijas kods

Piemēram, **nodokļa rēķinam** rekvizītā jānorāda nodokļu maksātāja reģistrācijas kods

Grāmatvedības likuma
11.panta piektās daļas 1.–4.punkts
MK 877 4.nodaļa

Attaisnojuma dokumenti

Rekvizīti un informācija

Valsts ieņēmumu
dienests

5) ziņas par darījuma dalībnieku

Ziņas, kas ļauj identificēt citus saimnieciskā darījuma dalībniekus

nosaukums (komercsabiedrībai/IK - firma)

reģistrācijas numurs vai nodokļu maksātāja reģistrācijas kods

Ja cits saimnieciskā darījuma dalībnieks ir fiziskā persona, kas neveic saimniecisko darbību

vārds un uzvārds

Personas kodu norāda tikai pēc

pieprasījuma vai šāda rekvizīta prasība izriet no citiem normatīvajiem aktiem

Piemēram, par ziedojumu veikšanu vai saņemtajiem ārstniecības pakalpojumiem, lai atgūtu samaksāto iedzīvotāju ienākuma nodokli

Attaisnojuma dokumenti

Rekvizīti un informācija

Valsts ieņēmumu
dienests

6) darījuma apraksts un vērtība naudas izteiksmē (*euro*)

Darījuma **aprakstā** norāda **pamatojumu** (preču piegāde (pārdošana) u.tml.)

Vērtības mēru var izrakstīt **citā ārvalstu valūtā**, bet ierakstiem grāmatvedības reģistros norādītās summas naudas izteiksmē ir **jāpārrēķina euro**

7) atsevišķiem attaisnojuma dokumentu veidiem – arī citi normatīvajos aktos noteiktie obligātie rekvizīti

Piemēram, **nodokļa** rēķinam vai rēķinam par darījumiem ar **akcīzes precēm**

Attaisnojuma dokumenti *elektroniskā formā – paraksts*

Valsts ieņēmumu
dienests

Rekvizīts «**paraksts**» noformējams, ievērojot **grāmatvedību reglamentējošo normatīvo aktu** un **Elektronisko dokumentu likuma** prasības

Elektroniskais dokuments uzskatāms par **pašrocīgi parakstītu**, ja tam ir:

- ✓ **drošs** elektroniskais paraksts
- ✓ **elektroniskais** paraksts un puses par elektronisko parakstu ir **vienojušās rakstveidā**

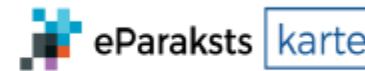
Attaisnojuma dokumenti *elektroniskā formā – paraksts*

Valsts ieņēmumu
dienests

Drošs elektroniskais paraksts

VĒLIES INTEGRĒT EPARAKSTU SAVOS
BIZNESĀ PROCESOS, PORTĀLOS,
INFORMĀCIJAS SISTĒMĀS?

eparaksts@eparaksts.lv

Pakalpojumu
nodrošina:

LATVIJAS VALSTS
RADIO UN TELEVĪZIJAS
CENTRS

Attaisnojuma dokumenti *elektroniskā formā – apliecinājums*

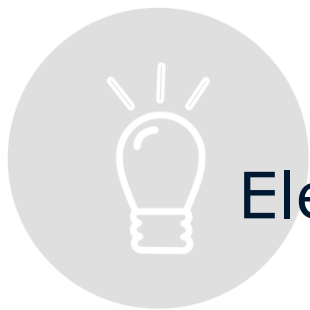

Valsts ieņēmumu
dienests

Elektronisks apliecinājums

Elektroniskā formā sagatavotajā attaisnojuma dokumentā minētā saimnieciskā darījuma esības un sniegtās informācijas pareizības **apstiprinājums** grāmatvedības informācijas **datorsistēmā** vai **citā** informācijas **sistēmā**, **kas** veikts uzņēmuma vadītāja noteiktajā veidā un saskaņā ar normatīvajiem aktiem fizisko personu elektroniskās identifikācijas jomā **jauj identificēt** konkrētu **personu** – **apliecinājuma** devēju

Elektronisks apliecinājums var **izpausties** kā

Valsts ieņēmumu
dienests

Piemēram: datorsistēmā izveidoti piekļuves kontroles noteikumi, saskaņā ar kuriem piekļuve dokumentam iespējama tikai pēc **reģistrēšanās** ar konkrētu **lietotājvārdu** vai **paroli**

dokumentam pievienotas **datnes** – pielikumi ar noteikta satura informāciju

secīgu darbību kopuma veikšana **lietvedības sistēmā**

Elektroniskā formā sagatavotā **iekšējā** attaisnojuma dokumentā rekvizītu «paraksts» var aizstāt ar elektronisku apliecinājumu
Piemēram, **inventarizācijas sarakstos**

Grāmatvedības likuma
1.panta pirmās daļas 1.punkta «a»–«c» apakšpunkts
11.panta sestā daļa
MK 877 89.6.pakšpunkts

Attaisnojuma dokumenti *var neparakstīt*

Valsts ieņēmumu
dienests

Attaisnojuma
dokuments

bez rekvizīta

«paraksts»

Cits ārējs dokuments, kam ir
juridisks spēks Dokumentu juridiskā
spēka likuma izpratnē

Piemēram, **vienošanās, līgums**

Uzņēmuma **vienošanās** ar saimnieciskā
darījuma dalībnieku – **fizisko personu**,
kas neveic saimniecisko darbību

Vienošanās izpaužas **civiltiesisko**
attiecību nodibināšanas veidā

Piemēram, tiešsaistes veikala platformas
noteikumu apstiprināšana vai līgumā
iekļauti preču vai pakalpojumu pirkšanas
un pārdošanas noteikumi, saistības tiek
nodibinātas ar **mutvārdu vienošanos**

! Izniedzamais
(nosūtāmais)

Der ierakstiem
Nav juridiska spēka

Grāmatvedības likuma
11.panta septītās daļas 1. un 2.punkts

Attaisnojuma dokumenti *var neparakstīt*

Valsts ieņēmumu
dienests

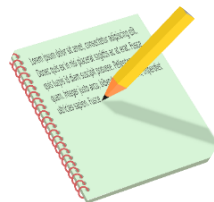
Attaisnojuma
dokuments

bez rekvizīta
«paraksts»

Dokuments (**rēķins**), kuru cits uzņēmums izsniedz uzņēmumam **samaksāšanai**, ja dokumenta saņēmēja atbildīgā persona ir apliecinājusi vadītāja noteiktā kārtībā

 Saņemtais

Dokuments, kuru cits uzņēmums izsniedz uzņēmumam preces vai pakalpojuma **pieņemšanai**, ja dokumenta saņēmēja atbildīgā persona ir apliecinājusi vadītāja noteiktā kārtībā

Piemēram, **pieņemšanas-nodošanas akts**

Der ierakstiem
Nav juridiska spēka

Grāmatvedības likuma
11.panta astotās daļas 1. un 2.punkts

Attaisnojuma dokumenti *var neparakstīt*

Valsts ieņēmumu
dienests

Attaisnojuma
dokuments

bez rekvizīta

«paraksts»

Bankas **maksājuma uzdevums**, kas saņēmēja pusē apliecināts vadītāja noteiktā kārtībā

Piemēram, **maksājumi par** transportlīdzekļa tehnisko apskati

---

Bankas **konta izraksts**, kas saņēmēja pusē apliecināts vadītāja noteiktā kārtībā

Piemēram, pirkumi veikti ar **uzņēmuma kredītkarti** vai **internetā**

Kases čeks, kas saņēmēja pusē apliecināts vadītāja noteiktā kārtībā

Piemēram, **izdevumu detalizēšanai**

Der ierakstiem
Nav juridiska spēka

Grāmatvedības likuma
11.panta astotās daļas 3.–5.punkts

Valsts ieņēmumu
dienests

Ar **elektronisko datu pārraides kanālu starpniecību** saņemto (t.i., nosūtīts skenētā veidā vai pa faksu) papīra formā sagatavota attaisnojuma dokumenta **atvasinājumu elektroniskā formā** un šā atvasinājuma vai elektroniskā formā sagatavotā attaisnojuma dokumenta **atvasinājumu papīra formā (izdrukā)**, ja attiecīgajā attaisnojuma dokumenta atvasinājumā minētā saimnieciskā **darījuma esību** uzņēmuma vadītāja noteiktajā kārtībā **apliecina** dokumenta saņēmēja (uzņēmuma) par saimnieciskā darījuma veikšanu un attaisnojuma dokumentā sniegtās informācijas pareizību atbildīgā persona

Tiesības **pieprasīt**, lai attaisnojuma dokumenta atvasinājuma izsniedzējs uzrāda **dokumenta oriģinālu**, ja ir nepieciešams pārliectināties par dokumenta atvasinājuma pareizību vai par dokumenta oriģināla juridisko spēku

*Vai drīkst turpināt pieņemt skenētus dokumentus?
Vai darbinieks var fotografēto čeku iesniegt uzņēmumam
atmaksai?*

Grāmatvedībā **drīkst pieņemt** skenētas, fotografētas, pa faksu un citādi saņemtus attaisnojuma dokumenta elektroniskās kopijas, ja tās apliecina uzņēmuma vadītāja noteiktajā kārtībā ar **elektronisku apliecinājumu**

Atvasinājumu papīra formā (izdruku) var apliecināt ar pašrocīgu parakstu

Apliecināšanas kārtību nosaka uzņēmuma (dokumenta saņēmēja) vadītāja noteiktajā kārtībā **grāmatvedības organizācijas dokumentos**

Valsts ieņēmumu
dienests

Uzņēmuma grāmatvedis saņem elektroniski darījuma partnera rēķinu, ievada to grāmatvedības programmā, izveido bankā maksājuma uzdevumu, nosūta valdes loceklim paziņojumu – lai akceptētu maksājumu bankā. Uzņēmuma vadītājs akceptē rēķinu un nosūta bankai maksājumu uzdevumu izpildīšanai

Šo var uzskatīt par elektronisku apliecināšanu?

Elektroniski samaksāšanai saņemtu attaisnojuma dokumentu (rēķinu) var apliecināt atbilstoši piemērā aprakstītajai kārtībai, **ja vien šāda** saņemtajos dokumentos (rēķinos) sniegtās informācijas pareizības **pārbaudes** un attiecīgi saimnieciskā darījuma esības **apliecināšanas** (apstiprināšanas) **kārtība** ir noteikta **uzņēmuma grāmatvedības organizācijas dokumentos**

Valsts ieņēmumu
dienests

Grāmatvedības programmā nav elektroniska apliecinājuma iespējas, bet mēneša beigās tiek izdrukāts «ienākošo» dokumentu saraksts, un uzņēmuma vadītājs šo sarakstu apliecina kopumā

Var uzskatīt, ka vadītājs ir apstiprinājis ar saimniecisko darbību saistītos dokumentus elektroniskā veidā?

Nevar uzskatīt par elektronisku apliecinājumu, bet dokumentu atvasinājumu saņēmēja (uzņēmuma) atbildīgā persona ar saimniecisko darbību saistītos elektroniskā formā sagatavotā attaisnojuma dokumentu atvasinājumus papīra formā (**izdrukās**) **var apliecināt** arī ar pašrocīgu parakstu uzņēmuma vadītāja noteiktajā kārtībā

Piemēram, kalendāra mēneša beigās pašrocīgi parakstot minēto saņemto ("ienākošo") dokumentu saraksta kopsavilkumu, ja vien šāda apliecināšanas kārtība ir noteikta grāmatvedības organizācijas dokumentos

Valsts ieņēmumu
dienests

Valsts ieņēmumu
dienests

VALSTS IEŅĒMUMU DIENESTS

Preču piegādes dokumenti

Valsts ieņēmumu
dienests

Preču piegādes dokumenti

Apliecinājums saimnieciskā darījuma un preču aprites izsekojamībai, lai **noteiktu visu** preču izcelsmi un piederību preču izsniegšanas un saņemšanas vietās

Rekvizīti

MK 877 40. un 41.punkts

Paraksts

izņemot likuma 11.panta astotās daļas 2.punktu, kuru detalizēti skaidro MK 877 42.punkts

Grāmatvedības likuma
11.panta astotās daļas 2.punkts, 12.panta pirmā daļa
MK 877 40.–42.punkts

Preču piegādes dokumenti *elektroniskā formā*

Valsts ieņēmumu
dienests

Preču piegādes dokuments ir sagatavots **elektroniski**

Darījuma puses dokumentu
var neparakstīt, bet šajā
gadījumā visi darījuma
dalībnieki

apliecina (autorizē) dokumentu

Vai (ja **minēto** neizvēlas)

- paraksta dokumentu ar **drošu elektronisko** parakstu
- paraksta dokumentu ar **elektronisko parakstu**

Preču piegādes dokumenti *elektroniskā formā*

Valsts ieņēmumu
dienests

Elektroniskā dokumenta **apliecināšana (autorizācija)** veicama, pamatojoties uz preču nosūtītāja **vienošanās** ar preču saņēmēju par preču piegādi

Vienošanās kārtība par preču piegādi ir darījuma partneru ziņā

Piemēram, **tiešsaistes veikala** platformas lietošanas un **preču piegādes** noteikumu **apstiprināšana**

Valsts ieņēmumu
dienests

Apliecināšana (autorizācija) **nevar izpausties** kā vienošanās līgumā par preču piegādi

Piemēram:

dokuments tiks nosūtīts uz konkrēto **e-pasta adresi**

samaksa par precī

par **pēcapmaksu**

preces saņēmēja **iebildumu neesība** noteiktā
laika posmā pēc dokumenta saņemšanas

dokuments pieejams piegādātāja attiecīgās
tīmekļa vietnes sadaļā

u.tml.

Kādos veidos var apliecināt (autorizēt) pavaddokumentu? Kā izskatās elektronisks apliecinājums?

Valsts ieņēmumu
dienests

Piemēram,
kā atzīme **apstrādes sistēmā**, kas sastāv no:

- lietotāja vārda un paroles
- tekstuālas informācijas
- noteiktas ciparu un/vai burtu kombinācijas

Apstrādes sistēmā informāciju par darījuma apliecināšanu saņem **abas puses**

Lūdzu, ievadiet lietotājvārdu un paroli

Lietotājvārds
Dana

Parole
*****

APSTIPRINĀT

Lūdzu, ievadiet lietotājvārdu un paroli

Lietotājvārds
Kārlis

Parole
*****

APSTIPRINĀT

*Kādos veidos var apliecināt (autorizēt) pavaddokumentu?
Kā izskatās elektronisks apliecinājums?*

Valsts ieņēmumu
dienests

Darījuma parteriem ir pieejama noteikta programmatūra, kurā tiek veikta elektronisko pavaddokumentu apmaiņa un kurā šos pavaddokumentus ar **iekšēji apstiprinātu autorizācijas veidu** arī digitāli apliecina (autorizē)

Apstrādes sistēmā informāciju par darījuma apliecināšanu saņem **abas** (visas iesaistītās) darījuma **puses**

Preču piegādes dokumenti Attaisnojuma dokumenti *apvienoti vienā*

Valsts ieņēmumu
dienests

Attaisnojuma dokumentu var izmantot arī kā preču piegādes dokumentu jeb **vienā dokumentā** var **apvienot divus** dokumentus (attaisnojuma dokumentu un preču piegādes dokumentu)

Apvienojot dokumentus, jānorāda **rekvizīti**

Grāmatvedības
likuma 11.panta
piektā daļa

MK 877
40. un 41.punkts

PARAKSTS

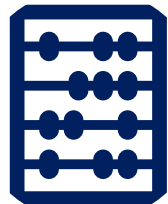
Izņemot
MK 877
42.punktu

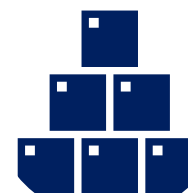
Tirgojam/pērkam preces tiešsaistes veikalā?

Valsts ieņēmumu dienests

Grāmatvedības reģistriem:

Darījuma izsekojamībai attiecībā uz precēm:

Attaisnojuma dokuments (rēķins)

*Piemēram:
kases čeks,
bankas konta
izraksts*

Pavaddokuments

*Piemēram:
pavadzīme*

Piegādes uzņēmuma (kurjera) vai pasta pakalpojumu sniedzēja piegāde

Piemēram: kurjera apliecinājums vai apstiprinājums, termināļa izdruka (čeks)

Grāmatvedības organizācijas dokumenti

Valsts ieņēmumu
dienests

Orīģinālo dokumentu pārvēršana elektroniskā formā un iznīcināšana

Valsts ieņēmumu
dienests

Uzņēmumam ir tiesības grāmatvedības **attaisnojuma dokumentus** **papīra formā (oriģinālais dokuments)** pārvērst **elektroniskā formā** (*PDF, XML u.c.*) glabāšanai elektroniskā vidē un tiesības iznīcināt oriģinālo dokumentu

Elektroniskā formā glabāšanai elektroniskā vidē pārvērstajiem dokumentiem ir tāds pats **juridiskais spēks** kā oriģinālajiem dokumentiem

Ieraksti grāmatvedības reģistros veicami **saskaņā ar** šiem elektroniskā formā glabāšanai elektroniskā vidē **pārvērstajiem** attaisnojuma dokumentiem

Valsts ieņēmumu
dienests

Tiesības oriģinālo
dokumentu
pārvērst
elektroniskā formātā
glabāšanai un
iznīcināt

Oriģinālā dokumenta satura
attēlojums un datu **glabāšana**
vismaz 5 gadus

Satura **lasīšana** datora/citas
elektroniskas ierīces **ekrānā**
cilvēklasāmā formātā.
Ja nepieciešams, atvasinājuma
izdrukāšana

Aizsardzība pret izmaiņām vai
iznīcināšanu

Pārvēršanas, oriģinālā dokumenta
iznīcināšanas **process dokumentēts**
uzņēmuma vadītāja noteiktā kārtībā

Grāmatvedības likuma
27.panta pirmā daļa, 28.pants, 29.panta otrā daļa

Preču piegādes dokumentu

papīra formā **var pārvērst** elektroniskā formā glabāšanai elektroniskā vidē un oriģinālo dokumentu **iznīcināt tikai tad, ja** tajā ir ietverti **arī visi Grāmatvedības likuma 11.panta piektajā daļā** noteiktie obligātie attaisnojuma dokumenta rekvizīti

Pārvadājuma dokumentu

(pavadzīme (CMR) u.c.) papīra formā **var pārvērst** elektroniskā formā glabāšanai elektroniskā vidē un oriģinālo dokumentu **iznīcināt tikai tad, ja to neierobežo speciālie normatīvie akti** par šo pārvadājuma dokumentu lietošanu

Valsts ieņēmumu dienests

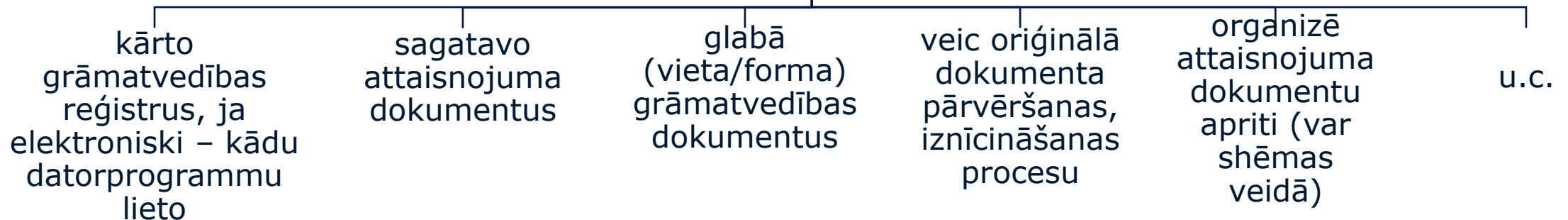

Grāmatvedības organizācijas dokumenti

Uzņēmuma labās prakses rokasgrāmata, kas vajadzīga uzņēmumam tā grāmatvedības kārtošanai

Dokumentu kopums, kuros noteikta **kārtība, kādā** uzņēmums:

Uzņēmuma vadītājam jānodrošina izstrādāšana, izdošana un tajos noteiktās kārtības ievērošana

Valsts ieņēmumu
dienests

@vidgovlv

@vid_gov

@vid_gov

/valsts-ienemumu-dienests

/vidkomunikacija

EDS "Sarakste ar VID"

+371 67120000

VALSTS IENĒMUMU DIENESTS

